

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС навчальної дисципліни ГЕОГРАФІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: регіональний розвиток і просторове планування

Спеціальність: 106 Географія

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Географічний факультет

Мова навчання: українська

Розробник: к.геогр.н., доцент Косташук Володимир Іванович

Профайл викладача: <https://geoukr.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/kostashchuk-volodymyr-ivanovych/>

Контактний телефон: (0372) 58-48-47

E-mail: v.kostaschuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5956>

Консультації:

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	вівторок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	вівторок	14.00-15.00
Очні консультації (за попередньою домовленістю)	понеділок	Після 15.00
	вівторок	15.00-16.00
	середа	13.00-14.00
	четвер	13.00-14.00
	п'ятниця	Не проводяться

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Географія міжнародних відносин та Євроатлантичної інтеграції України» належить до дисциплін вільного вибору студентів освітнього рівня «бакалавр» і пропонується для вивчення у шостому семестрі. В результаті її вивчення студенти ознайомляться із географічними особливостями формування міжнародних відносин та чинниками які мають істотний вплив на ці відносини. Під час вивчення дисципліни студенти ознайомляться із актуальними проблемами євроатлантичної інтеграції України та шляхами її прискорення, набудуть практичних навичок оцінки впливу міжнародних відносин на соціально-економічний розвиток України та регіонів.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів систематизовані знання і розуміння особливостей міжнародних відносин та чинників які на них впливають, а також необхідність та пріоритетність Євроатлантичної інтеграції України як вагомого чинника забезпечення її безпеки та прискорення соціально-економічного розвитку.

Вивчення курсу дозволяє студентам:

- ✓ розкрити студентам зміст курсу « Географія міжнародних відносин та Євроатлантичної інтеграції України»;
- ✓ ознайомити студентів із основними формами та чинниками формування та розвитку міжнародних відносин;
- ✓ розкрити сутність держави та її роль в розвитку міжнародних відносин;
- ✓ розвинути у студентів уміння давати оцінку міжнародним відносинам та визначати їх роль в суспільно-географічному розвитку держав;
- ✓ показати роль та значення євроатлантичної інтеграції України як важливого чинника суспільно-географічного розвитку та забезпечення безпеки держави.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1	
ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	
Тема 1.	Вступ до курсу «Географія міжнародних відносин та Євроатлантична інтеграція України»
Тема 2.	Суспільно-географічна сутність міжнародних відносин.
Тема 3.	Держави та країни світу, як основа міжнародних відносин.
Тема 4.	Основні чинники міжнародної співпраці між державами світу.
Тема 5.	Міжнародні організації як форма міжнародних відносин.
Тема 6.	Сучасна політична карта світу – геополітичні регіони світу.
МОДУЛЬ 2.	
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОСТІР	
Тема 1.	Україна поміж Європейського і Азіопського геополітичних впливів

Тема 2.	Передумови євроатлантичної інтеграції України
Тема 3.	Відносини «Україна-Європейський Союз». Перспективи та наслідки вступу України.
Тема 4.	Відносини «Україна-НАТО». Перспективи та наслідки вступу України.
Тема 5.	Діяльність України в міжнародних організаціях.
Тема 6.	Геополітична діяльність України: оптимізація зв'язків. Глобальні проблеми.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Технології навчання: мозковий штурм (для активізації знань, повторення пройденого матеріалу, визначення міжпредметних зв'язків); узаконена шпаргалка (при захисті ІНДЗ та результатів виконання практичних робіт); технологія моделювання, або метод проектів (під час виконання практичних робіт, під час проведення лекційних занять).

Методи навчання: лекція, наочної ілюстрації, демонстрації, розповідь, бесіда, дискусія; робота з книгою: читання, конспектування, цитування, складання плану, реферування; відеометоди: перегляд, навчання через Інтернет, контроль.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: Усна форма передбачає індивідуальне, фронтальне та комбіноване опитування. Передбачає використання наступних методів: бесіда, усна доповідь студента, усний порівняльно-географічний аналіз результатів виконання практичної роботи студентів.

Письмова форма поточного контролю передбачає використання наступних методів: тестування; есе; реферат; письмова контрольна робота.

Підсумковий контроль: іспит.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспиту).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати іспит і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати іспит з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання іспиту.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (іспиту) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов’язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 20 балів, які також підсумовуються до підсумкової оцінки.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов’язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі.

Критерії підсумкового оцінювання

Оцінювання в системі <i>ECTS</i>	Оцінка за національною шкалою	Рейтингова оцінка з дисципліни	Критерії оцінювання
A	Відмінно	90-100	Ставиться у випадку, коли студент вільно володіє програмним матеріалом курсу в повному обсязі. Ґрунтовно складає визначення та сутність основних понять, термінів з курсу. Залучає до відповіді власний досвід, що набутий у процесі науково-дослідницької діяльності. Знає наукові здобутки вчених України та світу. Виконав і успішно здав всі практичні роботи.
B	Добре	80-89	Студент самостійно трансформує визначення основних понять, термінів, які використовуються при вивченні дисципліни, розкриває їх суть, значення, але в межах навчальних посібників. Володіє методикою та розкриває основні терміни і поняття курсу. Оцінка „добре” відрізняється від оцінки “відмінно” тим, що студент допускає окремі помилки і неточності, які не впливають на загальний характер відповіді. Програмний матеріал знає добре, відповідь є послідовною.

			Студентом здані всі практичні роботи.
С	Добре	70-89	Відрізняється від „В” тим, що студент допускає більше неточностей у відповіді, потребує додаткових питань для уточнення тих чи інших питань. Здано не менше 75 % від всіх практичних робіт.
Д	Задовільно	60-69	Знання студента завчені з підручника чи навчального посібника, висвітлює їх за допомогою конспекту чи викладача. Недостатньо володіє термінологією та особливостями міжнародних відносин та Євroatлантичної інтеграції України. Студент відповідає на поставлене запитання не повністю, при розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Допускає значні помилки. Володіє мінімальними знаннями. Виконав більшу частину практичних робіт.
Е	Задовільно	50-59	Відрізняється від оцінки „ D” тим що студент допускає більш суттєві помилки під час відповіді. На більшу частину питань відповідає завченими з підручника фразами, потребує уточнених питань. Виконав не менше ½ практичних робіт
FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	35-49	Студент не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, не орієнтується в предметі, виконав менше 50% практичних робіт, потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень предмету.
F	Незадовільно (з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)	1-34	Студент не орієнтується в предметі, не виконав жодної практичної роботи, потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень предмету.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdb0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1eobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Багрова І.В., Гетьман О.О., Власюк В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Навч. пос. / За ред. І.В. Багрової.- Київ: «Центр навчальної літератури», 2004.- 384с.
2. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна і соціальна географія світу: Посібник.- К.: Видавничий центр «Академія», 2003.- 688 с.
3. Василенко С.Д. Україна : Геополітичні виміри в загально-європейському процесі.-Одеса: ЧПРСЄІ НАНУ,2003-238 с.
4. Вільні економічні зони : світовий досвід і українська практика : Навчальний посібник / за ред. І.Ю. Сіваченка. – Київ: Центр Навчальної літератури, 2004.- 488 с.
5. Дністрянський М.С. Політична географія України: навчальний посібник / М.С. Дністрянський.- Львів: ЛНУ ім.Івана Франка, 2014.- 384 с.
6. Дністрянський М.С. Геополітичні доктрини і підходи: критичний аналіз методології. – Львів: ЛНУ, 2003. – 111с.
7. Дністрянський М.С. Україна в політико – географічному вимірі. – Львів ЛНУ, 2000. – 310с.
8. Дністрянський М.С. Геополітика: Навчальний посібник / М.С. Дністрянський. –Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 436с.
9. Заячук М.Д., Чубрей О.С. Економічна та соціальна географія світу: Навч. Посібник / М.Д. Заячук, О.С. Чубрей. – Чернівці: ЧНУ, 2009.- 200с.
10. Політична система України: особливості становлення, тенденції розвитку. - К. : Парламентське видавництво, 2002.- 328 с.
11. Політична географія і геополітика : Навч. Посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стадійчук, Ю.С. Брайчевський та ін.; за ред. Б.П.Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 255 с.
12. Степан Рудницький Політична географія України / Упорядник П.Штойко – «Гердан Друк», 1998. – 280с.
13. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002. – 392 с.
14. Маркус Яхтенфукс, Беата Колер-Кох Європейська інтеграція. Актуальні світові дискусії. - Київ.: Видавничий дім « Києво-Могилянська академія», 2007. – 396 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Офіційний сайт міністерства закордонних справ України <https://mfa.gov.ua/>
3. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України імені М.В. Птухи <http://www.idss.org.ua>
4. Організація Об'єднаних Націй (ООН) <http://www.un.org/en/index.html>
5. Представництво ООН в Україні <http://www.un.org.ua/ua/>
6. Організація ООН з питань освіти, науки і культури <http://en.unesco.org/>
7. Міжнародна організація праці <http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>
8. Всесвітня організація з охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
9. Представництво ВООЗ в Україні <http://www.euro.who.int/en/countries/ukraine>
10. Світовий банк <http://www.worldbank.org/>
11. Євростат <http://ec.europa.eu/eurostat>

**Детальна інформація щодо вивчення курсу
«Географія міжнародних відносин та євроатлантичної інтеграції України»
висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни
(за умови вибору)**